

PhD in Sociology

**Escaping the System? Chinese Middle-Class Parents Negotiating Educational Privilege
in Alternative Schools**

Wanru Xu

Supervisor: Bram Spruyt

Abstract

This dissertation investigates the phenomenon of Chinese middle-class families opting for Innovative schools in Dali, a scenic tourist city in southwest China that has emerged as both a destination for lifestyle migration and a hub for alternative education. These Innovative schools emphasize naturalistic, individualized, and child-centered learning, standing in stark contrast to the academically intense, exam-oriented mainstream Chinese education system. Given the ambiguous legal status of these schools and the uncertain academic trajectories of their graduates, choosing Innovative schools offers questionable academic benefits and may even jeopardize children's future educational prospects. This paradox challenges the widely held assumption in social reproduction theory that middle-class families are highly dependent on conventional academic success and credentialism to transmit social advantage to their children. In light of this, the dissertation addresses the overarching research question: Why do Chinese middle-class parents choose Innovative schools in Dali despite the potential educational and legal risks? Theoretically, the study engages with debates in social reproduction theory, particularly as applied to alternative education in the Chinese context. Drawing on a multi-method research design—including in-depth interviews, on-site observations, and document analysis—the dissertation adopts a multi-layered analytical framework. Chapter 2 contextualizes the emergence and characteristics of alternative education in China, providing the broader backdrop for the development of Innovative schools. Chapter 3 examines parents' school choice narratives and identifies three dominant rationales: the “investor” (seeking supplemental benefits), the “escapee” (fleeing mainstream pressures), and

the “idealist” (pursuing educational values). Chapter 4 shifts the focus to the time strategies adopted by middle-class parents in Innovative schools, revealing how they embrace a “slowing-down” approach and reframe time as a pedagogical resource. Chapter 5 explores how families navigate uncertainty, reframing educational risks as manageable—and even meaningful—thanks to their cultural and economic capital. Across these four chapters, the findings highlight how middle-class parents in Dali actively mobilize symbolic, social, and economic resources to present their decisions as both morally responsible and educationally beneficial. The analysis reveals how middle-class privilege in the educational field is embodied in their capacity to negotiate spatial and temporal distance from dominant educational scripts. Although these families pursue non-mainstream educational paths, they retain significant agency in shaping their children’s development and mitigating potential risks. In doing so, they transform uncertainty into a manageable condition and maintain their moral identity as “good parents” within the context of China’s hyper-competitive education system. Overall, this dissertation offers new insights into the intersection of class, educational choice, and moral agency in contemporary China. It demonstrates how alternative education, far from being a space of resistance or rupture, can function as a privileged terrain where class advantage is reproduced in culturally nuanced ways.

Samenvatting

Dit proefschrift onderzoekt het fenomeen waarbij Chinese middenklassegezinnen kiezen voor zogeheten Innovatieve Scholen in Dali, een idyllische toeristische stad in het zuidwesten van China die de afgelopen jaren is uitgegroeid tot zowel een bestemming voor levensstijlmigratie als een centrum voor alternatieve onderwijsvormen. Deze Innovatieve Scholen leggen de nadruk op individueel en kindgericht leren in een natuurlijke context, wat in scherp contrast staat met het academisch veeleisende, examengerichte reguliere onderwijs in China. Gezien de onduidelijke juridische status van deze scholen en de onzekere academische vooruitzichten van hun afgestudeerden, houdt het kiezen voor Innovatieve Scholen onzekerheid in en kan het zelfs de toekomstkansen van kinderen in het gedrang brengen. Het fenomeen van Innovative Scholen roept vragen op bij de klassieke opvatting binnen sociale reproductietheorieën, namelijk dat middenklassegezinnen sterk afhankelijk zijn van conventioneel onderwijssucces en diploma's om hun sociale positie aan de volgende generatie door te geven. Tegen deze achtergrond zoekt dit proefschrift een antwoord op de volgende centrale onderzoeksvraag: waarom kiezen Chinese middenklasseouders voor Innovatieve Scholen in Dali, ondanks de mogelijke educatieve en juridische risico's? Theoretisch situeert deze studie zich binnen het debat rond sociale reproductie in het veld van alternatieve onderwijsmethoden, met specifieke aandacht voor de Chinese context. Op basis van data verzameld met verschillende methoden – diepte-interviews, observaties ter plaatse en documentanalyse – wordt een genuanceerd en meerlagig antwoord gezocht op de centrale onderzoeksvraag. Hoofdstuk 2 biedt een contextueel overzicht van alternatief onderwijs in China. Hoofdstuk 3 analyseert de motivaties van ouders aan de hand van drie dominante narratieven: de “investeerder”, de “vluchter” en de “idealistische ouder”. Hoofdstuk 4 onderzoekt de door ouders gehanteerde tijdsstrategie waarbij tijd wordt hervertaald als een pedagogisch instrument. Hoofdstuk 5 bespreekt hoe deze gezinnen omgaan met onzekerheid, die ze dankzij hun sociaal en cultureel kapitaal kunnen herinterpreteren als beheersbaar – en zelfs wenselijk. Over de vier hoofdstukken heen tonen de bevindingen hoe middenklasseouders in Dali actief symbolisch, sociaal en economisch kapitaal inzetten om hun keuzes als moreel verantwoord en pedagogisch waardevol te presenteren. De studie belicht hoe deze gezinnen, ondanks hun afstand tot het reguliere onderwijsspoor, hun opvoedingsautonomie behouden en risico's weten te managen. Op die manier herformuleren ze onzekerheid tot een leefbare situatie en behouden ze hun identiteit als ‘goede ouders’ binnen een competitief onderwijsklimaat. Samengevat biedt dit proefschrift nieuwe inzichten in de wisselwerking

tussen klasse, schoolkeuze en moreel handelen in hedendaags China. Het proefschrift toont hoe alternatieve onderwijsvormen, veeleer dan puur verzet, functioneren als een bevoorrechte ruimte waarbinnen klassevoordeel zich manifesteert en bestendigt op een cultureel gelaagde wijze.